

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI DESPRE BOALA ALZHEIMER

1. Ce este Demența? 2
2. Ce este Boala Alzheimer? 2
3. Sunt multe persoane care suferă de demență? 2
4. Este normal să uiți, sau asta înseamnă că ai Boala Alzheimer? 3
5. Ce fel de doctori se ocupă de pacienții cu demență? 3
6. Cum ajung doctorii la concluzia că o persoană are Alzheimer? 3
7. Există tratament pentru Demență / Boala Alzheimer? 4
8. O persoană activă, care face sport regulat și mănâncă sănătos, poate face Boala Alzheimer? 4
9. Poți face Boala Alzheimer din cauză că bei alcool prea des sau prea mult? 4
10. Poți face Boala Alzheimer din cauza unor medicamente? 4
11. Poți face Boala Alzheimer din cauza fumatului? 4
12. Poți face Boala Alzheimer din cauza drogurilor? 5
13. Poți face Boala Alzheimer din cauza unei lovituri la cap? 5
14. Boala Alzheimer apare doar la persoanele în vârstă? 5
15. Dacă bunica a avut Boala Alzheimer, atunci înseamnă că o să am și eu? 5
16. Boala Alzheimer este o boală pe care o fac doar persoanele cu educație modestă, cu puțină școală? 5
17. Poți face Boala Alzheimer din cauză că ai învățat mult, ai citit mult sau pentru că ai făcut o meserie care te-a obligat să îți folosești mai mult creierul și nu o meserie care presupune mai mult muncă fizică? 6
18. Poți face Boala Alzheimer de la stres, sau de la un șoc emoțional? 6
19. Boala Alzheimer se poate trata cu psihoterapie? 6
20. Dacă bunica are Boala Alzheimer, este în regulă ca nepotul să fie lăsat în grija ei în vacanțe? 6
21. O persoană care a fost diagnosticată cu Boala Alzheimer poate să conducă mașina în continuare? 7
22. O persoană cu Boala Alzheimer trebuie să fie internată într-un azil sau într-un centru de îngrijiri? 7

1. Ce este Demența?

Termenul de Demență nu denumește o boală, ci o întreagă familie de boli care afectează creierul și care au în comun o serie de semne și manifestări ce țin de deterioarea memoriei, gândirii, comportamentului și a capacității de a funcționa a unei persoane în viața de zi cu zi.

În familia demențelor regăsim:

- Boala Alzheimer, care este și cea mai răspândită formă de demență la persoanele de peste 65 de ani
- Demența Vasculară, care apare pe fondul unor accidente vasculare cerebrale (AVC), adică pe fondul blocării sau ruperii unor vase de sânge de la nivelul creierului
- Demența cu corpi Lewy
- Demența Fronto-Temporală
- Demențele mixte (în care problemele sunt cauzate de mai mulți factori)
- Demența în boala Parkinson
- Demențe cauzate de consumul cronic de alcool
- Demențe cauzate de boli infecțioase (ca de exemplu encefalită, sifilis, SIDA)
- Demențe cauzate de traumatisme (lovituri) la nivelul capului

▪ [Mergi la Cuprins](#)

2. Ce este Boala Alzheimer?

Alzheimer [se pronunță „ALȚAIMĂR”] este numele unei boli a creierului care are ca principală caracteristică distrugerea treptată a memoriei, a capacității de a gândi și de a folosi limbajul, cu afectarea progresivă a funcționării în viață de zi cu zi, mergând până la pierderea capacității de a face chiar și cele mai simple lucruri.

Boala a fost denumită după medicul german Alois Alzheimer, primul care a descris, la începutul secolului 20, manifestările acestei forme de demență degenerativă.

▪ [Mergi la Cuprins](#)

3. Sunt multe persoane care suferă de demență?

Demența reprezintă o problemă majoră de sănătate la nivelul întregii planete, fiind una dintre principalele cauze de dizabilitate și dependență la persoanele în vârstă.

Organizația Mondială a Sănătății a comunicat în 2019 faptul că la nivelul întregii planete erau cunoscute în jur de 50 de milioane de cazuri de demență, atrăgând atenția că în fiecare an sunt depistate aproape 10 milioane de cazuri noi de demență.

Boala Alzheimer este cea mai des întâlnită formă de demență la persoanele de peste 65 de ani, numărul cazurilor de Alzheimer reprezentând între 60% și 70% din toate cazurile de demență diagnosticate de medici.

Cazurile Demență Vasculară reprezintă până în **20%** din numărul total de cazuri de demențe cunoscute.

Demențele cu corpi Lewy până în **15%** din numărul total de cazuri de demențe cunoscute.

Demențele Fronto-Temporale reprezintă în jur de **5%** din numărul total de cazuri de demențe cunoscute.

(n.n. procente OMS 2019!)

▪ [Mergi la Cuprins](#)

4. Este normal să uiți, sau asta înseamnă că ai Boala Alzheimer?

Deși pentru majoritatea dintre noi problemele de memorie sunt cele mai cunoscute semne de demență, trebuie făcută o diferență între uitarea ca semn de boală și uitarea ca fenomen natural, care se accentuează cu vârsta, deoarece îmbătrânirea aduce cu ea o serie de modificări în tot corpul nostru, inclusiv în creierului nostru. Este firesc ca odată cu vârsta să observăm că ne este mai dificil să învățăm lucruri noi și că uneori ne amintim mai greu anumite lucruri, însă problemele de memorie care apar într-un proces normal de îmbătrânire nu ne împiedică să ducem o viață normală, productivă și independentă.

Deși afectează cu precădere oamenii în vârstă, demența nu face parte din procesul normal de îmbătrânire. Uitarea care apare în demență ne împiedică să ducem o viață normală, determinând pierderea treptată a capacității de a funcționa independenți în viața de zi cu zi.

Uitarea este un fenomen aflat în strânsă legătură cu atenția, dar și cu motivația și starea noastră emoțională, respectiv cu starea noastră fizică generală.

Există o serie de probleme medicale, altele decât demența, care se pot asocia cu probleme de memorie temporare sau permanente:

- tumori, cheaguri de sânge sau infecții la nivelul creierului
- unele boli ale glandei tiroide, ale rinichilor sau ficatului
- un nivel scăzut al vitaminei B12, ca urmare a unor lipsuri din alimentație
- depresia sau alte tulburări psihice
- consumul de alcool sau de alte substanțe toxice (ca de exemplu drogurile)
- utilizarea anumitor medicamente
- lovitură la cap

▪ [Mergi la Cuprins](#)

5. Ce fel de doctori se ocupă de pacienții cu demență?

În funcție de stadiul bolii, demențele sunt tratate de medicul psihiatru, neurolog sau geriatru, însă formula ideală este cea de colaborare și muncă în echipă a acestor medici de specialități diferite.

▪ [Mergi la Cuprins](#)

6. Cum ajung doctorii la concluzia că o persoană are Alzheimer?

Nu există un test sau o analiză specifică pentru Boala Alzheimer. Pentru a ajunge la diagnosticul de demență medicul va începe prin a sta de vorba cu pacientul și însoțitorii acestuia, pentru a face un istoric medical complet al pacientului și al problemelor cu care se confruntă acesta. După acest interviu, medicul va examina fizic pacientul, apoi îi va face un set de analize de sânge și investigații imagistice ale creierului (CT, adică tomografie cerebrală computerizată, sau RMN, adică imaginerie prin rezonanță magnetică cerebrală). Medicul care îl investighează pe pacient poate cere și alte investigații, pentru a vedea în ce măsură evoluția bolilor deja cunoscute ale pacientului ar putea explica mai bine problemele de memorie, gândire și comportament pentru care se suspectează o demență.

Pe lângă investigațiile medicale care i se fac pacientului, în mod obișnuit se cere și o evaluare psihologică, care include măsurarea, cu ajutorul unor teste specifice, a nivelului la care funcționează pacientul în plan cognitiv (lucruri ce țin de memorie, gândire, atenție, limbaj).

După efectuarea investigațiilor, medicul pune cap la cap toate informațiile pe care le-a obținut și stabilește diagnosticul și tratamentul care trebuie recomandat pacientului.

▪ [Mergi la Cuprins](#)

7. Există tratament pentru Demență / Boala Alzheimer?

Până în prezent nu există vreun tratament care să vindece Boala Alzheimer și nici tratament care să încetinească sau să oprească evoluția ei. Există însă medicamente care pot ameliora unele manifestări ale bolii și pot crește calitatea vieții bolnavului și a celor care îl îngrijesc.

În lume se fac în prezent multe studii care au ca scop găsirea unor modalități de prevenție a apariției bolii Alzheimer, dar și pentru descoperirea de noi tratamente utile celor care au deja această boală.

- [Mergi la Cuprins](#)

8. O persoană activă, care face sport regulat și mănâncă sănătos, poate face Boala Alzheimer?

Deși nu este dovedit științific faptul că un anumit stil de viață previne în mod specific Boala Alzheimer, este bine cunoscut faptul că un stil de viață sănătos, care include activitate fizică regulată, un regim alimentar echilibrat, păstrarea unei greutate adecvate și evitarea consumului de toxice (tutun, alcool), poate reduce riscul pentru multe boli cronice și poate favoriza menținerea sănătății și a stării de bine. La modul general, o dietă sănătoasă, atât pentru creierul, cât și pentru corpul nostru, este una săracă în grăsimi și zaharuri, dar bogată în acizi grași omega 3 și antioxidanți, care ne ajută să ne menținem sub control nivelul colesterolului, trigliceridelor și al glicemiei.

- [Mergi la Cuprins](#)

9. Poți face Boala Alzheimer din cauză că bei alcool prea des sau prea mult?

La modul general și la orice vârstă, consumul de alcool are efecte dăunătoare pentru sănătate, fiind cunoscut ca factor de risc și de complicații pentru multe boli. Alcoolul afectează celulele creierului, atât în mod direct, cât și indirect, provocând modificări, trecătoare sau permanente, ale memoriei, gândirii și comportamentului unei persoane. Deși aceste modificări pot fi asemănătoare cu cele provocate de Boala Alzheimer, nu există dovezi științifice care să indice faptul că Boala Alzheimer ar fi cauzată de consumul de alcool. Există însă cazuri de demență a căror apariție poate fi legată direct de consumul cronic de alcool (e vorba de demențele alcoolice).

- [Mergi la Cuprins](#)

10. Poți face Boala Alzheimer din cauza unor medicamente?

Există medicamente care pot provoca modificări, trecătoare sau permanente, ale memoriei, gândirii și comportamentului, asemănătoare cu cele provocate de Boala Alzheimer, însă nu există dovezi științifice care să indice faptul că Boala Alzheimer ar fi cauzată de consumul unor medicamente. Cu toate acestea, vă rugăm să nu luați medicamente fără sfatul medicului, dar nici să nu renunțați la tratamentul medical care v-a fost prescris, fără să consultați medicul înainte.

- [Mergi la Cuprins](#)

11. Poți face Boala Alzheimer din cauza fumatului?

Fumatul este nociv pentru sănătate la orice vârstă și este cunoscut ca factor de risc și de complicații pentru multe boli, însă nu există dovezi științifice care să indice că Boala Alzheimer ar fi cauzată de fumat.

- [Mergi la Cuprins](#)

12. Poți face Boala Alzheimer din cauza drogurilor?

Există droguri care pot provoca modificări, trecătoare sau permanente, ale memoriei, gândirii și comportamentului, asemănătoare celor provocate de Boala Alzheimer, dar nu există dovezi științifice care să indice faptul că Boala Alzheimer ar fi cauzată de consumul de droguri. Cu toate acestea, consumul de droguri implică un risc major pentru sănătatea oricărei persoane, la orice vârstă. De asemenea, există cazuri de demență, altele decât de tip Alzheimer, a căror apariție poate fi legată direct de consumul cronic de droguri.

- [Mergi la Cuprins](#)

13. Poți face Boala Alzheimer din cauza unei lovituri la cap?

Loviturile la cap pot provoca modificări, trecătoare sau permanente, ale memoriei, gândirii și comportamentului, asemănătoare celor provocate de Boala Alzheimer, dar nu există dovezi științifice care să indice faptul că Boala Alzheimer ar fi cauzată de lovituri la cap. Sunt cunoscute însă cazuri de demență, altele decât de tip Alzheimer, a căror apariție poate fi legată direct de lovituri la cap, moderate sau severe, repetate sau unice, ca urmare a unor agresiuni ori accidente, ori ca urmare a practicării anumitor sporturi care presupun contacte dure cu adversarii (vezi sporturi precum boxul, rugby, fotbalul american)

- [Mergi la Cuprins](#)

14. Boala Alzheimer apare doar la persoanele în vârstă?

Deși Boala Alzheimer afectează cu precădere persoanele de peste 65 de ani, există cazuri, rare totuși, cu debut timpuriu, înainte de 65 de ani. Cazurile de Boală Alzheimer care apar la cei sub 65 de ani sunt considerate a fi cauzate de niște mutații genetice. Știința nu are deocamdată răspunsuri clare în legătură cu mecanismele genetice care ar fi implicate în apariția Bolii Alzheimer cu debut timpuriu. Pentru cazurile de Boală Alzheimer cu debut clasic, adică după 65 de ani (cazuri care sunt majoritare), nu s-a identificat deocamdată nicio mutație genetică specifică. Se bănuiește totuși că unii factori genetici ar putea crește, prin mecanisme indirecte, riscul unei persoane de a dezvolta Boala Alzheimer cu debut clasic, peste 65 de ani.

- [Mergi la Cuprins](#)

15. Dacă bunica a avut Boala Alzheimer, atunci înseamnă că o să am și eu?

Dacă cineva din rudele noastre de sânge apropiate a avut Boala Alzheimer, nu înseamnă neapărat că vom avea și noi această boală.

Totuși, oamenii de știință atrag atenția că, în familiile în care sunt cazuri de Boală Alzheimer cu debut timpuriu, adică înainte de 65 de ani, ar exista mutații genetice care transmit moștenitorilor o vulnerabilitate la boală, crescând probabilitatea ca aceștia să facă la rândul lor boala. (vezi și răspunsul de la întrebarea 10!)

- [Mergi la Cuprins](#)

16. Boala Alzheimer este o boală pe care o fac doar persoanele cu educație modestă, cu puțină școală?

Boala Alzheimer poate afecta, deopotrivă și fără discriminare, atât oameni cu școală, cât și oameni cu mai puțină școală. Cursul bolii face ca, în fazele moderate și severe ale bolii, să se șteargă orice avantaje pe care educația și școlarizarea le-ar fi putut oferi unei persoane, în comparație cu altă persoană, cu mai puțin educație.

- [Mergi la Cuprins](#)

17. Poți face Boala Alzheimer din cauză că ai învățat mult, ai citit mult sau pentru că ai făcut o meserie care te-a obligat să îți folosești mai mult creierul și nu o meserie care presupune mai mult muncă fizică?

Boala Alzheimer afectează capacitatea creierului de a învăța, a judeca și a ne controla acțiunile și în general comportamentul. Creierul sănătos este o mașinărie care se menține în funcțiune și în formă maximă prin învățat, citit, gândit și rezolvare de probleme la modul general, prin urmare este important să hrănim mașinăria tocmai cu astfel de activități, pe tot parcursul vieții, fără nicio teamă că ele ne-ar putea dăuna!

- [Mergi la Cuprins](#)

18. Poți face Boala Alzheimer de la stres, sau de la un șoc emoțional?

Stresul provocat de anumite evenimente de viață poate duce la apariția și persistența, pe termen scurt sau lung, a unor modificări ale memoriei, gândirii și comportamentului asemănătoare celor provocate de Boala Alzheimer, dar nu există dovezi științifice care să indice faptul că Boala Alzheimer ar fi cauzată de stres sau șocuri emoționale.

- [Mergi la Cuprins](#)

19. Boala Alzheimer se poate trata cu psihoterapie?

Nici consilierea psihologică și nici vreo formă de psihoterapie nu pot trata Boala Alzheimer și nu pot schimba cursul bolii.

Pentru unii dintre pacienții aflați în faza timpurie a Bolii Alzheimer, consilierea psihologică suportivă poate avea o utilitate, în sensul că îi poate ajuta, într-o oarecare măsură, în efortul de adaptare la stresul și limitările pe care le implică boala.

Familia bolnavului și în general cei care îngrijesc bolnavii de Alzheimer pot găsi un sprijin în consilierea psihologică sau psihoterapie, pentru a face față poverii emoționale și stresului particular asociat îngrijirii unei persoane cu această formă de demență.

- [Mergi la Cuprins](#)

20. Dacă bunica are Boala Alzheimer, este în regulă ca nepotul să fie lăsat în grija ei în vacanțe?

Din cauza problemelor de atenție, memorie, gândire, decizie, organizare și control al propriului comportament, persoanele cu Alzheimer, dar și cele cu alt tip de demență, dezvoltă în timp dificultăți tot mai mari de a se descurca singure și de a avea grijă de sine, astfel că ajung tot mai dependente de ajutorul altora. În aceste condiții, nu este adecvat și nici recomandat să încredințăm unui bolnav cu Alzheimer, sau cu alt tip de demență, responsabilitatea îngrijirii altei persoane.

- [Mergi la Cuprins](#)

21. O persoană care a fost diagnosticată cu Boala Alzheimer poate să conducă mașina în continuare?

Conducerea unei mașini este o activitate complexă, care ne solicită capacități numeroase, precum cele de a fi atenți la mai multe lucruri deodată, de a recepționa și a interpreta corect ce se întâmplă în jurul nostru, de a lua hotărâri, de a ne organiza și de a coordona gesturile și acțiunile. În Boala Alzheimer, dar și în alte forme de demență, aceste capacități sunt principalele afectate, degradându-se în timp fără posibilitate de recuperare.

Un șofer care are semne de demență poate fi un pericol pentru sine și pentru alte persoane aflate în trafic, chiar și atunci când se află în fazele de început ale bolii. Din acest motiv, după vârsta de 65 de ani, capacitatea noastră de a conduce o mașină ar trebui verificată mai des de către medici, care sunt obligați de lege să informeze poliția atunci când ne găsesc semne de demență, iar poliția este obligată să ne retragă carnetul de conducere, atât pentru siguranța noastră, cât și pentru siguranța celorlalți din trafic.

- [Mergi la Cuprins](#)

22. O persoană cu Boala Alzheimer trebuie să fie internată într-un azil sau într-un centru de îngrijiri?

Dacă bolnavul are o familie, care are posibilitatea de a-l îngriji acasă, nu există nicio obligație legală de a fi scos din familie și internat într-o instituție de îngrijire specializată. Totuși, o persoană afectată de Boala Alzheimer, ori cu alt tip de demență, are nevoi speciale de îngrijire și supraveghere, care se înmulțesc odată cu evoluția bolii, ajungând până la a fi necesară o supraveghere permanentă, 24 de ore din 24, precum și o asistare în tot mai multe arii de funcționare, până când bolnavul devine total dependent de ajutor extern.

În cazul în care nu există posibilități de îngrijire a bolnavului la domiciliu, pe măsura nivelului de dependență a acestuia, familiile pot apela la servicii de îngrijire oferite de instituții specializate. Pentru a identifica unde puteți găsi aceste instituții de îngrijire specializată, cereți informații de la medicii care îl tratează pe pacient, ori de la serviciile de asistență socială din cadrul primăriilor ([vezi Direcția de Asistență Socio-Medicală – Îngrijire vârstnici la domiciliu](#))

- [Mergi la Cuprins](#)